

تصمیمات محاکم

تصمیم دیوان عالی تمیز بر نقض

در مورد حکم اعسار کسی که سابقاً شغل تجارتي داشته

بموجب ماده ۳۳ قانون اعسار مصوب آذر ۱۳۱۳ از تاجر عرضحال اعسار پذیرفته نمیشود تاجری که مدعی اعسار باشد باید مطابق مقررات قانون تجارت عرضحال توقف بدهد.

بموجب ماده ۴۱۲ قانون تجارت ورشکستگی تاجر یا شرکت تجارتي در نتیجه توقف از تأدیة وجوهی که بر عهده او است حاصل نمیشود...»

چند نفر با دعای اعسار از پرداخت محکوم به و خسارات علیه محکوم له، محکوم به بدایت، متظلم شده محکمه پس از رسیدگی باستناد ماده ۳۷ قانون اعسار (راجع با اجازه قسطنطنیه بدوی معسر) قرار پرداخت اقساطی درباره آنها داده - محکوم علیه از حکم مزبور استیناف خواسته محکمه استیناف پس از رسیدگی چنین رأی داده. (خلاصه اعتراض وکیل مدعیان اعسار این است که محکمه بدوی با تصدیق باعسار موکلین و با عدم تکذیب مدعی علیه معذک آنها را محکوم نموده که با قساطر محکوم به مدعی علیه را بپردازند - و خلاصه اعتراض وکیل مدعی علیه این است که مدعیان اعسار در پرونده های بدوی و استینافی اصل دعوی تاجر معرفی شده اند و عرضحال اعسار از ایشان پذیرفته نبوده معذک عرضحال اعسار ایشان را پذیرفته و بعضی شهود مدعیان اعسار نیز شهادت داده اند که مشارالیه هم حجره تجارتي داشته اند و بهمین جهت تقاضای ابراز دفاتر تجارتي آنها شده مشارالیه هم ابراز نداشته اند - هیچیک از اعتراضات اصحاب دعوی وارد نیست زیرا محکمه تصدیق باعسار مدعیان از حیث تأدیة تمام محکوم به دفعه کرده نه بطور اقساط و از لحن حکم بدوی معلوم است که محکمه او را قساطر و سئوالیه مدعی علیه اعسار را با جرعه و شغل مدعیان که دلالتی باشد و با مفاد شهادت شهود مشارالیه هم در نظر

گرفته و مبادرت بصدور حکم اقساطی کرده و نداشته اند مدعیان فعلا حجره تجارتي معلوم نیست خرید و فروش آنها اجنس تجارتي را برای خودشان باشد و پذیرفتن عرضحال اعسار از گمانیکه سابقاً شغل تجارتي داشته اند مانع قانونی ندارد و نیز از طرفی ارائه دادن او را استشهاده وکیل مدعی علیه بمنزله تکذیب دعوی اعسار مدعیان است و عدم ابراز مشارالیه هم دفاتر تجارتي سابق خود را با اینکه سابقاً حجره تجارتي داشته اند تا اندازه اشاره است از کذب دعوی اعسار مطلق مدعیان باینکه قادر با دعاء محکوم به حتی بطور اقساط نمیباشند و دلیلی بر عایدی روزانه هر یک پنج یا شش ریال و داشتن هر یک عائله زیاد موجود نیست و ماده ۳۷ قانون اعسار محکمه را برای تعیین میزان اقساط و مدت پرداخت و ابتداء و انتهاء آن مختار قرار داده و بنظر او گذارده در نظر محکمه تعیین میزان اقساط و مدت پرداخت مورد حکم مستأنف عنه با ملاحظه اظهارات طرفین و اوراق استشهاده آنها خارج از اعتدال نیست باین حکم مستأنف عنه مبنی بر محکومیت مدعیان بتأدیة محکوم به در وجه مدعی علیه در مدت دو سال بطور اقساط از قرار ماهی مبلغ یکمزار و دوست و شصت ریال و ده دینار بشرحی که در حکم ذکر گردیده خالی از اشکال و تأیید میشود محکوم علیه تمیز خواسته - شعبه (۴) دیوان عالی تمیز در حکم شماره ۱۳۷۷ تا ۱۳۸۰ مورخ ۱۶ ر ۱۶ چنین رأی داده است:

(از مفاد حکم شماره (۲۴۳۹۰۸) مورخ ۲۸ دیماه ۱۴ منضم بعرضحال اعسار و مذاکرات طرفین معلوم میشود که مدعیان اعسار سابقاً تاجر و محکوم به مزبور ناشی از معامله تجارتي آنان بوده که از تأدیة بدوی خودشان

دعوی اعسار نموده اند نظر باینکه از مدلول ماده ۱۲۴ قانون تجارت و ماده ۳۳ قانون اعسار و افلاس مستفاد میشود: جری که از تادیه قروض تجارتی معسر باید بپردازد باید عرضحال توقف بدهد با اینحال استدلال محکمه استیناف باینکه پذیرفتن

عرضحال اعسار از کسانیکه شغل تجارتی داشته اند مانع قانونی ندارد مخالف روح و فلسفه مواد مزبوره میباشد بنا بر این حکم محکمه مخدوش و بموجب ماده ۳۰ قانون اصول محاکمات حقوقی با تفاق آراء قصص میشود.

تصمیم دیوان عالی تمیز بر ابرام

در مورد محکومیت تاجر ورشکسته به تقلب

طبق ماده ۵۴۹ قانون تجارت - هر تاجر ورشکسته که دفاتر خود را مفقود یا قسمتی از دارائی خود را مخفی کرده و یا بطریق مواضعه و معاملات صوری از میان برده و هم چنین هر تاجر ورشکسته که خود را بوسیله اسناد یا بوسیله صورت دارائی و قروض بطور تقلب به میزانی که در حقیقت مدیون نمیشد مدیون قلمداد نموده است ورشکسته به تقلب اعلام و مطابق قانون جزا مجازات میشود.

بموجب ماده ۲۳۶ قانون مجازات عمومی - کسانیکه در موارد معینه در قانون تجارت بعنوان ورشکستگی به تقلب محکوم میشوند و همچنین کسانیکه هم دست آنها محسوبند مجازات آنها حبس مجرد از سه سال تا پنج سال است.

تاجری بانام ورشکستگی به تقلب مورد تعقیب در محکمه جنائی واقع و پس از رسیدگی چنین رای داده است (از گزارش مدیران تصفیه عمل او و عضو نظر و اعترافات خود متهم بر بی ترتیب بودن دفاترش و از اینکه مبالغی از مطالبات خود را بمحکمه بنیاد صورت نداده و اینکه با وجود طلبکار بودن مبالغی از پسرش خود را به مقدار معنی بپی مقروض باو قلمداد نوده و از اینکه بدون تعیین منشاء خود را به برادر و برادر زن خود مقروض قلمداد کرده و از اینکه مقداری از موجودی صندوق را از بین برده و از اینکه خود را مقروض زن خود معرفی کرد، و دو ماه قبل از اعلان ورشکستگی چهار باب خانه را بعنوان صلح در مقابل ده مثقال نبات به زن خود منقل کرده و اینکه اثابیه خویش را مخفی و مقداری از مطالبات را صورت نداده و بطور محرمانه در مقام وصول بر آمده جرم منسوب (ورشکستگی به تقلب) بر طبق ماده ۵۴۹ قانون تجارت ثابت و مشمول

ماده ۲۳۶ قانون مجازات عمومی است و بعلاوه از جهت بی ترتیبی و نقص بودن دفتر غیر آن عمل مشمول ماده ۵۴۲ قانون تجارت است و از جهت اینکه دفاتر خود را برخلاف مقررات قانون تجارت پنهان نکرده عمل مشمول ماده ۱۱ و ۱۵ قانون مزبور است و با رعایت جهات مخففه و استناد بماده ۴۵ مکرر قانون مجازات عمومی از جهت ورشکستگی به تقلب سه سال حبس مجرد و از حیث بی ترتیبی و نقص بودن دفاتر بششماه حبس تأدیبی و از جهت سبب نکردن دفاتر خود بیک هزار ریال جزای نقدی محکوم است که مجازات اشدهر باره او ابراء و مدت توقیف احتیاطی او نیز محسوب شود) - محکوم علیه از حکم مزبور تمیز خواسته - دیوان عالی تمیز شعبه (۵) در حکم شماره ۲۶۸۳۹۵۲۶ تاریخ ۱۷/۹/۱۶ پس از رسیدگی چنین رای داده است:

(خلاصه اعتراضات قبل توجه وکیل مستدعی تمیز بحکم ممیز عنه این است

۱- بطوریکه از ماده ۲۳۶ قانون مجازات عمومی مستفاد میشود بایستی ورشکستگی به تقلب بدو در محکمه تجارت با حقوق محرز گردد تا اینکه در دیوان جنائی بتوان دعوی جزائی را اقامه نمود و در اینخصوص قبلاً از محکمه صالحه حکم ورشکستگی مستدعی تمیز صادر نشده بود و حکم قابل نقض است

۲- تقاضای تعیین خبره برای مراجعه بدفاتر شده و مورد توجه محکمه واقع نگشته در صورتیکه قضیه فنی و استطلاع از اهل خبره لازم بوده است

۳- عمده استناد و استدلال محکمه بگزارش مدیر

تصفیه بوده که بموجب آن محکمه کی از دلائل ورشکستگی به تقلب مستدعی تمیز را صلحی دانسته که مشار الیه قبل از توقف نسبت بخانه های مسکونی خود عنوان صلح محاباتی به عیال خود نموده در صورتیکه صلح مزبور محاباتی نبوده و تر مقابل مهریه و اذنیه او این صلح شده است

۴- محکمه عدم ارائه پارادز دفاتر انضامی از تقلب مستدعی تمیز دانسته در صورتیکه بواسطه مداخلات منشی تجارتخانه دفاتر از بین رفته و منشی مزبور استفاده از بیسوادی مستدعی تمیز نموده و همه نوع تصرفات در صندوق تجارتخانه و در آن نموده است که اعتراض اول و دوم هیچکدام بحکم مزبور عده وارد نیست چه آنکه:

۱- از ماده ۲۳۶ قانون مجازات عمومی بهیچوجه مستغنا نمیشود که قبلا در محکمه حقوق با تجارت راجع بورشکستگی تاجر متوقف رسیدگی و پس از ثبوت آن در

محکمه جزای برای تعیین مجازات دعوی شود و محکمه صالحه در مورد همان دیوان جنائی بوده که رسیدگی و حکم صادر نموده است

۲- با تعیین عضو نظر و مدیر تصفیه بر طبق قانون تجارت برای رسیدگی بموضوع ادعای متهم و تقدیم گزارش از طرف آنها که پرونده عمل حاکی از آن است محکمه خود را محتاج به جلب نظر مجدد اهل خیره ندانسته و از این حیث ایرادی بعمل محکمه متوجه نیست قسمت دوم و چهارم اعتراضات وکیل مستدعی تمیز و اعتراضی که خود مشار الیه نموده کلا ایراد بنظر محکمه حاکمه میباشد که مورد رسیدگی تمیزی واقع نمیشود و چون از سایر جهات نیز ایرادی مقرر از پرونده عمل مشهود نگردید بحکم مورد استدعای تمیز بانفاق آراء مبرم است

تمحیم دیوان عالی تمیز بر نقض

در مورد تبرئه مرتکب قاچاق در میان آبهای جزائر ایران

عازم بحرین بوده و بحرین خاك ایران است او را اساساً تبرئه کرده است - مدعی العموم استیفاء از جهة تبرئه متهم تمیز خواسته - شعبه (۵) دیوان عالی تمیز در حکم شماره ۳۱۲/۹۳۱۸/۲۰۸۱ تاریخ ۱۸/۹/۱۶ پس از رسیدگی چنین رای داده است

باملاحظه اینکه درات از جهت ورود و خروج مسافر و مال التجاره در مرزهای متصل بدریای آزاد نقطی را معین کرده که انحراف از آن قاچاق محسوب میشود نمیتوان ثابت عمل بکیفیتی که مورد دعوی مدعی العموم واقع شده فقط باستناد اینکه کشتی حامل وجه متوجه یکی از جزائر ایران بوده است متهم را تبرئه نمود لذا حکم تمیز عنه مخدوش و با استناد بماده ۳۰۴ قانون اصول محاکمات جزائیی بانفاق آراء نقض و رسیدگی مجدد بمحکمه استیفاء ... ارجاع میشود ()

بموجب شق (۴) از ماد (۳) قانون آزادی معامله و نرخ اسعار خارجی - صدور نقره مسكوك اشتمش ممنوع است مگر با اجازه دولت - هر مسافر تا ۲۰۰ ریال - حق ادر کردن نقره مسكوك خواهد داشت

طبق ماده (۴) قانون نامبرده - متخلفین (مجرم و شرکاء و معاونین) بطر تضامنی معادل دو برابر مبلغی که موضوع عمل یا معامله ممنوع بوده به پرداخت جریمه محکوم خواهند شد . . .

کسی به اتهام حمل مقداری نقره مسكوك با کشتی بادی از بنادر جنوب ایران بطرف یکی از جزائر ایران (بحرین) که کشتی بلنک آنرا در دریا گرفته است مورد تعقیب واقع و محکمه بدایت او را طبق ماد. ۴ قانون راجع به آزادی معامله و نرخ اسعار خارجی مصوب بهمن ۱۳۱۰ به ضبط مال و پرداخت دو برابر جریمه محکوم کرده است متهم استیفاء خواسته - محکمه استیفاء بهمناسبت اینکه متهم

تصمیم دیوان عالی تمیز بر ابرام

در مورد محکومیت متهم که بوسیله خال بازی مقداری پول دیگری را برده است

(قسمتی از اعتراض های درخواست کنندگان تمیز بر حکم استینافی دائر بمحکومیت آنها نتیجه مبنی بر انکار ارتکاب اصل عمل مورد حکم و خدشه در دلائل استنادی محکمه حا که میباشد که چون در حقیقت راجع ماهیت دعوی و ایراد بنظر محکمه حا که است و اعتراض اصولی و قانونی محسوب نمیشود اساساً قابل احوال نظر تمیزی نخواهد بود و اعتراض دیگر آنها خلاصه آنکه عمل منتسب بآنان عنواناً قمار سلمی بوده و مجازات آن طبق ماده مربوطه کمتر از مجازات معینه در حکم است و اردنیست زیرا عمل مورد حکم ابتدائی که استینافاً تأیید شده عبارت از بدست آوردن و جوهری بوسائل منقلبانه و مغرور کردن شاکیان بمنافع موهوم میباشد و عمل مزبور باماده استنادی محکمه (۲۳۱ قانون مجازات عمومی) منطبق است و تعیین مجازات بر طبق ماده مزبوره اشکالی نداشته و بالاجاه چون از جهت رعایت اصول مجازات و قانون اشکال مؤثر موجب نقض بنظر نمی رسد حکم مورد درخواست نسبت به رد و فرخواستاران تمیز ، اتفاق آراء ابرام میگردد .)

مطابق ماده ۲۳۸ قانون مجازات عمومی - مجازات کلاه برداری از شش ماه تا دو سال حبس است)
 مطابق ذیل ماده ۲۴۳ قانون نام برده - مجازات کسانی که علناً مشغول بقمار میشوند از هشت روز تا شش ماه حبس تأدیبی است)
 چند نفر بعنوان اتهام ۹ خال ازی کردن و بردن پول های چند نفر دیگر بطرق کلاه برداری مورد تعقیب واقع و با استناد ماده ۲۳۸ قانون مجازات در محکمه جنحه طرح و پس از رسیدگی و تطبیق مورد با ماده استنادیه بکنفر از آنها را بادر نظر گرفتن در سابقه محکومیت بیش از ۲ ماه با رعایت شق (۲) ماده ۲۵ اصلاحی و ماده ۴۵ مکرر محکوم به یکسال حبس تأدیبی کرده است - و نیز بکنفر دیگر را به یکسال تأدیبی محکوم و - و می را تبرئه کرده است محکوم علیها استیناف خواسته - محکمه استیناف پس از رسیدگی حکم بدوی را تأیید کرده - محکوم - و - می - میما تمیز خواسته اند - دیوان عالی تمیز شعبه (۲) پس از رسیدگی در حکم شماره ۲۱۰۹۲۳۱۰۳۶۱ بنا بسخ ۲۳۹۱۶۹۲۳ چنین ای داده است :

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 پرتال جامع علوم انسانی